

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Jánosi Gyula OSB:

ÚJ IDŐK KÜSZÖBÉN GISSWEIN SÁNDOR ÉLETE ÉS MŰVE

A Barankovics Alapítvány 200 000.-Ft-tal támogatta Giesswein Sándor életét bemutató kötetünket. Ez a nagyszerű tudós, nagy szociális érzékű politikus, győri egyházmegyes pap és kanonok volt. 2021-ben ünnepeltük születésének 175. évfordulóját. Ebből az alkalomból jelentetjük meg ezt a tartalmas kötetet, amely méltó módon állít emléket Giesswein Sándor rendkívül tartalmas és sokrétű életéről. A kötet szerzője, **Jánosi Gyula** bencés történész (1910-1978). Jánosi Gyula 1973-ban fejezte be ezt a munkát, de természetesen a pártállami időszakban szó sem lehetett arról, hogy egy papról, egy szociális gondolkodású kereszténydemokrata politikusról könyv jelenjen meg. Giesswein Sándor 1923-ban halt meg, és az iránta való tiszteletét a nemzet azzal is kifejezte, hogy Őt Budapesten, a Fiume úti Nemzeti Temetőben helyezték el örök nyugalomra. Azaz, csak gondolták, hogy „örök nyugalomra”, mert a Kádár rendszer 1958-ban kidobta hamvait innen és ekkor került méltó helyére, a Győri Székesegyház kriptájába.

Az ő számára a keresztényszocializmus sohasem volt valami, csupán a tőke rejtett szolgálatába szegődő, elkésett vetélkedés Marx mozgalomával. Ő valóban az evangélium szelleméből, a halhatatlan lélek iránti tiszteletből eredeztette mozgalomát. A szegények, szenvedők, az élet megalázottjai és megszorítottjai, a megrabolt dolgozók apostola volt Giesswein Sándor. A tiszta tudományos tevékenység köréből, az elvont egyiptológia világából lelkiismerete intésére tért át a szociológia, majd a politika fórumára. Soha egy pillanatra meg nem ingott elvei képviselőjében. Képtelen volt mindenfajta tranzigálásra, sőt saját táborában is olykor meglehetősen magánosan állott a számító bölcselők, opportunisták és a keresztényszocializmust csupán egyéni érvényesülésnek használó akarnokok körében. Ez a magányosság azonban erős és gazdag volt egy nagy lélek erejével és egy nagy szellem gazdagságával. Az igazi emberi alapértékek: szellemi szabadság, a szociális haladás és emberi közösségérzés égtek és éltek Giesswein Sándor lelkében. Elveinek következetes képviselőjét vállalta, még a félreértést is onnan, ahonnan legkevésbé várhatta volna. A keresztényszocialisták nagyon helyesen cselekszenek, amikor hozzá térnek vissza. Ma különösen időszerű az ő szelleméhez való visszatérés, mivel soha sem bérért, sem hírért, sem a hatalom kegyéért meg nem ingott, és meg nem alkudott egyháza és Krisztus szegényeinek szolgálatában. Van engesztelni való sokszor félreértett, saját lelkiismeretével békét kereső politikai sorsában.” (Korunk Szava) Ma számunkra is, még tágabb értelemben, mint amikor elhangzottak, megszülelendők e megállapítások. Nemcsak érdemes, szükséges is visszatérnünk az ő szellemi, eszmei örökségéhez.

A kézirat a Pannonhalmi Főapátság Könyvtárában található. A szerző részletesen áttekinti Giesswein pályafutását. Részletesen elemzi, hogy a Rerum Novarum szociális tanait miként emelte át a magyar katolikus egyház tanításai közé, illetve országgyűlési képviselőként miként adott ennek hangot a Parlamentben. Feledhetetlen érdeme, hogy elvi, ideológiai megalapozója lett a magyar kereszténydemokrata mozgalomnak. Nem véletlen, hogy 1945-ben **Barankovics István** is az ő munkássága nyomán alapította meg a Kereszténydemokrata Néppártot.

Giesswein 1916-ban alapította meg a Szent István Társulaton belül a Szent István Akadémiát. Ez lett a két háború közti kimagasló szintű katolikus tudományosság és tudós szakemberek összefogó szervezete. A rendszerváltozás után ismét működésbe lépett Szent István Akadémia, Erdő Péter bíboros elnöksége alatt méltán büszke alapítójára.

Úgy gondoljuk ez a mű fontos, hiánypótló kötet, amelyre nagy szükség van napjainkban, amikor minden téren aljas támadások folynak a kereszténység ellen.

Kelt: Szeged, 2022. 01. 30.

Dr. Zombori István
történész, kurátor

Historia Ecclesiastica
Hungarica Alapítvány
6726 Szeged, Székely sor 15/A
6701 Szeged, Pf. 245
Bank: 11606092-05610180-06000007
Adószám: 18455742-1-06